

Bol vydaný nový misál

Nové vydanie Misála zohľadňuje doslovnejší preklad latinského originálu (namiesto doterajšieho analogického, ktorý zvýrazňoval viac významovosť slovenských výrazov). Či je to výhra, alebo nie, nechám na posúdenie každému osobne. V každom prípade to prináša i zmeny v "napočúvanom" texte. Nový Misál bude záväzné používať od **1. januára 2022**. Pozrite si zmeny...

Texty ľudu ostávajú bez zmeny (jedinou zmenou je úprava zvolania pri príprave obetných darov, ktoré sa hovorí, len ak sa nespieva).

Úpravy v omšovom poriadku

Evanjelium - požehnanie diakona

<i>Aktuálny misál</i>	<i>Nový misál</i>
Pán nech je v tvojom srdci i na твоjich perách, aby si dôstojne hlásal jeho evanjelium. V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.	Pán nech je v tvojom srdci i na твоjich perách, aby si dôstojne a náležite hlásal jeho evanjelium. V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Cieľom úpravy je presnejšie vyjadriť v slovenskom preklade latinské „digne et competenter“.

Evanjelium - tiché modlitby kňaza

<i>Aktuálny misál</i>	<i>Nový misál</i>
Všemohúci Bože, očisť mi srdce i pery, aby som dôstojne hlásal tvoje sväté evanjelium.	Všemohúci Bože, očisť mi srdce i pery, aby som mohol dôstojne hlásať tvoje sväté evanjelium.

Slová svätého evanjelia nech zmyjú naše previnenia.	Slová evanjelia nech zmyjú naše previnenia.
---	--

Pri modlitbe kňaza bolo potrebné v slovenčine vyjadriť aj latinské „valeam“. Slovenské znenie sa preto upravuje na: „aby som mohol dôstojne hlásať“. V modlitbe po prečítaní evanjelia sa vynecháva "svätého", nakoľko nie je v latinskom origináli.

Príprava obetných darov

<i>Aktuálny misál</i>	<i>Nový misál</i>
Dobrorečíme ti, Bože, Pane svetov, že sme z tvojej štedrosti prijali tento chlieb. Obetujeme ho tebe ako plod zeme a práce ľudských rúk, aby sa nám stal chlebom života.	Požehnaný si, Pane, Bože všetkého stvorenia, pretože sme z tvojej štedrosti prijali tento chlieb. Obetujeme ti ho ako plod zeme a práce ľudských rúk, aby sa nám stal chlebom života.
Ľud: Zvelebný Boh naveky!	Ľud: Požehnaný Boh naveky!

Tajomstvo tejto vody a vína nech nás spojí s božstvom Ježiša Krista, ktorý láskavo prijal našu ľudskú prirodzenosť.	Tajomstvo tejto vody a vína nech nám dá účasť na božstve toho , ktorý láskavo prijal našu ľudskú prirodzenosť.
---	---

Dobrorečíme ti, Bože, Pane svetov, že sme z tvojej štedrosti prijali toto víno. Obetujeme ho tebe ako plod viniča a práce ľudských rúk, aby sa nám stalo duchovným nápojom.	Požehnaný si, Pane, Bože všetkého stvorenia, pretože sme z tvojej štedrosti prijali toto víno. Obetujeme ti ho ako plod viniča a práce ľudských rúk, aby sa nám stalo duchovným nápojom.
Ľud: Zvelebný Boh naveky!	Ľud: Požehnaný Boh naveky!

V obnovenom omšovom poriadku po Druhom vatikánskom koncile boli pôvodné modlitby kňaza počas obetovania nahradené stolovými modlitbami inšpirovanými starozákonnou tradíciou. V tomto kontexte „benedictus“ sa správne vyjadruje ako „požehnaný“, čím sa označuje atribút, vlastnosť Boha. Môžeme nájsť terminologicky paralelné miesta v Starom zákone. Za zmienku stojí, že v Sanctus, ktorého text je inšpirovaný Starým zákonom, sa „benedictus, qui venit“ prekladá „požehnaný, ktorý prichádza“ a nie „zvelebný, ktorý prichádza“.

V Starom zákone sa často označuje Boh termínom „požehnaný“ a takto začínajú mnohé modlitby. Boh nie je požehnaný v zmysle výsledku požehnaní, ale ako ten, ktorý má silu, a preto v jeho mene aj my môžeme požehnávať. V pozadí tohto termínu je hebrejský výraz „baruch“. „Požehnaný“ evokuje aj výraz obdivu a vďaky.

Súčasný preklad „Deus universi“ ako „Pane svetov“ sa upravuje v zmysle tradície latinskej eucharistie, v ktorej je to rozšírený výraz. Vyjadruje sa ním, že Boh je Pánom všetkého, čo stvoril. Preto navrhujeme preklad „Bože všetkého stvorenia“. Nie je nám známy iný preklad v modernom jazyku, ktorý by vyjadroval čosi podobné ako je naše súčasné „Pane svetov“.

Úprava dlhšej formy zámena „tebe“ na krátku formu „ti“ je v podstate gramatická oprava. Dlhšia forma sa správne používa len spolu s predložkou (napr. k tebe).

V odpovedi ľudu je potrebné urobiť rovnakú úpravu, ako je to v úvode modlitby kňaza. „Benedictus Deus“ sa prekladá ako „Požehnaný Boh“.

Výzva po príprave darov

Aktuálny misál	Nový misál
Modlite sa, bratia a sestry, aby sa moja i vaša obeta zaľúbila Bohu Otcu všemohúcemu.	Modlite sa, bratia a sestry, aby sa moja i vaša obeta zaľúbila všemohúcemu Bohu Otcovi .

Úprava „všemohúcemu Bohu Otcovi“ je korektúrou vzhľadom na súčasnú slovenčinu.

Dialóg pred prefáciou

Aktuálny misál	Nový misál
Vzdávajme vďaky Pánovi, Bohu nášmu.	Vzdávajme vďaky Pánovi, nášmu Bohu .

Pri úprave tretej výzvy kňaza v dialógu pred prefáciou ide o korekciu inverzného slovosledu.

Konsekračné slová nad chlebom

Aktuálny misál	Nový misál
Vezmite a jedzte z neho všetci: toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás.	Vezmite a jedzte z neho všetci, lebo toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás.

V konsekračných slovách sa v slovenčine pridáva vyjadrenie latinského „enim“, ktoré nie je v tomto prípade bezvýznamnou hovorovou vsuvkou. „Enim“ premostuje dve vety. „Toto je moje telo“ nie je obyčajná oznamovacia veta. Ona závisí od predchádzajúcej vety, dáva jej zmysel a odôvodňuje ju: vezmite a jedzte, lebo toto je moje telo. Inštrukcia Liturgiam authenticam v bode 57c žiada, aby sa v preklade zachovala kauzalita, ktorú „enim“ vyjadruje. Zároveň inštrukcia nalieha, aby v preklade sviatostných formúl boli všetky latinské slová presne vyjadrené v modernom jazyku.

Konsekračné slová nad kalichom

Aktuálny misál	Nový misál
Vezmite a pite z neho všetci: toto je kalich mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás i za všetkých na odpustenie hriechov. Je to krv novej a večnej zmluvy. Toto robte na moju pamiatku.	Vezmite a pite z neho všetci, lebo toto je kalich mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás i za mnohých na odpustenie hriechov. Je to krv novej a večnej zmluvy. Toto robte na moju pamiatku.

Pridáva sa spojka "lebo", ktorá vyjadruje latinské "enim" podobne ako v slovách nad chlebom.

Preklad latinského "pro multis" sa upravuje na doslovnejšie "za mnohých". Ide o požiadavku pápeža Benedikta XVI., ktorej hlavné odôvodnenia sú:

Rímsky rítus, v latinčine, vždy obsahoval výraz pro multis, a nikdy nie pro omnibus v konsekračných slovách vína. Preklad „za všetkých“ sa začal používať iba v niektorých krajinách počas posledných tridsať rokov. Žiadna eucharistická modlitba alebo anafora, ktorú používajú rôzne cirkvi, neobsahovala výraz rovnocenný pro omnibus. Vo všetkých anaforách, ktoré používajú rôzne východné obrady, Ambroziánsky rítus a Hispánsko-mozarabský rítus sa nachádza rovnocenný výraz spojeniu pro multis. Formula „za mnohých“ je verným prekladom "pro multis", pričom výraz „za všetkých“ predstavuje predovšetkým nejakú interpretáciu alebo akési vysvetlenie, ktoré prislúcha vlastnému kontextu katechézy. Tým sa nespochybňuje, že Ježiš Kristus zomrel na kríži za všetkých, mužov a ženy, bez výnimky (porov. Jn 11, 52; 2 Kor 5, 14 – 15; Tít 2, 11; 1 Jn 2, 2); Ježiš Kristus je sám a jediný Spasiteľ celého ľudstva, jediný prostredník medzi Bohom a človekom.

Pozri tiež [List Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí o preklade „pro multis“ pri konsekračných slovách nad kalichom.](#)

Doxológia eucharistickej modlitby

Aktuálny misál	Nový misál
Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi máš ty, Bože Otče všemohúci, v jednote s Duchom Svätým všetku úctu a slávu po všetky veky vekov.	Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi máš ty, Bože Otče všemohúci, v jednote Ducha Svätého všetku úctu a slávu po všetky veky vekov.

Súčasnú slovenskú zmenu vyjadruje, že Duch Svätý sa pridáva do jednoty Otca a Syna. Latinský originál však hovorí o jednote, ktorú v Najsvätejšej trojici vytvára Duch Svätý (in unitate Spiritus Sancti). Potvrzuje to už výklad Fulgencia Ruspenského zo 6. storočia a chápe to tak i významný autor Jungmann. Podľa neho formula vyjadruje, že Syn Boží, Ježiš Kristus, žije a kraluje ako Boh, lebo je spojený s Otcom v Duchu Svätom, t.j. putom jednoty, ktorým je Duch Svätý.

Redaktorom súčasného znenia toto bolo známe, ako o tom svedčí Dr. Blatnický vo svojom článku v časopise Diakonia (č. 3-4, 1981, s. 258). Dokonca konštatuje, že všetky známejšie preklady tlmočia latinský výraz doslovné „v jednote Ducha Svätého“.

Tu treba upozorniť i na výklad, ktorý Jungmann podáva v inom diele (Messe im Gottesvolk, Freiburg 1970): ide o skarokresťanskú doxológiu, ktorá bola v Cirkvi všeobecne rozšírená v 3. a 4. storočí – chvála Boha, skrze Krista, v Duchu Svätom, čo bola zároveň základná klasická formula kresťanskej modlitby. To je aj to, čo konáme v eucharistickej modlitbe – chválime Boha Otca, skrze Krista v Duchu Svätom.

Embolizmus po Modlitbe Pána

Aktuálny misál	Nový misál
Prosíme ťa, Otče, zbav nás všetkého zla, udeľ svoj pokoj našim dňom a príď nám milosrdne na pomoc, aby sme boli vždy uchránení pred hriechom a pred každým nepokojom, kým očakávame splnenie blaženej nádeje a príchod nášho Spasiteľa Ježiša Krista.	Prosíme ťa, Pane , zbav nás všetkého zla, udeľ svoj pokoj našim dňom a príď nám milosrdne na pomoc, aby sme boli vždy uchránení pred hriechom a pred každým nepokojom, kým očakávame blaženú nádej a príchod nášho Spasiteľa Ježiša Krista.

Ide o spresnenie prekladu podľa latinského originálu "Libera nos, Domine" a "expectantes beatam spem".

Obrad prijímania - tiché modlitby kňaza

Aktuálny misál	Nový misál
Telo a krv nášho Pána Ježiša Krista, spojené v tomto kalichu, nech nám prijímajúcim osožia pre život večný.	Toto zmiešanie Tela a Krvi nášho Pána Ježiša Krista nech nám prijímajúcim osoží pre večný život .

Doslovnejší preklad latinského: Hæc commixtio Córporis et Sánguinis Dómini nostri Iesu Christi fiat accipiéntibus nobis in vitam ætérnam.

Pane Ježišu Kriste, Syn Boha živého, ty si z vôle Otca a za spoluúčinkovania Ducha Svätého svojou smrťou oživil svet. Týmto svojím presväтым telom a krvou zbav ma všetkých mojich hriechov a každého zla. Daj, aby som sa vždy pridržiaval tvojich prikázaní, a nikdy nedopust', aby som sa odlúčil od teba.	Pane Ježišu Kriste, Syn Boha živého, ty si z vôle Otca a za spoluúčinkovania Ducha Svätého svojou smrťou oživil svet. Skrze svoje presväté Telo a Krv oslobod' ma od všetkých mojich neprávostí a od každého zla. Daj, aby som sa vždy pridržiaval tvojich prikázaní, a nikdy nedopust', aby som sa odlúčil od teba.
---	---

Telo Kristovo nech ma zachová pre život večný.	Telo Kristovo nech ma zachová pre večný život.
Krv Kristova nech ma zachová pre život večný.	Krv Kristova nech ma zachová pre večný život.

Pane, čo sme prijali ústami, nech očistí a posväti naše srdce, a čo sme prijali pod spôsobom časných darov, nech sa nám stane zárukou večného života.	Pane, čo sme prijali ústami, nech očistí naše srdce a časný dar nech sa nám stane zárukou večného života.
---	--

Dôvodom zmien je spresnenie prekladu, aby bol vernejší latinskému originálu.

Záverečné obrady - požehnanie biskupa

<i>Aktuálny misál</i>	<i>Nový misál</i>
Nech je zvelebené meno Pánovo.	Nech je požehnané meno Pánovo.

Úprava výzvy „nech je požehnané meno Pánovo“ má rovnaké odôvodnenie ako úprava modlitieb pri príprave obetných darov. Ide o starozákonný kontext – v Starom zákone sa takéto vyjadrenie nachádza na mnohých miestach.

Záverečné obrady - formuly prepustenia

<i>Aktuálny misál</i>	<i>Nový misál</i>
Id'te v mene Božom.	Chod'te v mene Božom.
	Chod'te a ohlasujte Pánovo evanjelium.
	Chod'te v pokoji a oslavujte Pána svojím životom.
	Chod'te v pokoji.

Upravuje sa doterajšie "id'te" na "chod'te". Zároveň sú pridané ďalšie tri možné výzvy, ktoré pridáva tretie typické vydanie misála.